

Pilotní vyšetřování PSA v rámci časného odhalení rakoviny prostaty

D. Springer

Vyšetření PSA by se mělo provádět u mužů ve věku 50–69 let (+364 dní), bez anamnézy karcinomu prostaty bez podezření na karcinom prostaty a také u pacientů, kteří jsou v dispenzární péči pro jiné onkologické onemocnění ve stejném věku s perspektivou dožití nejméně 10 let. Laboratoře pouze vyšetřují PSA a vykazují nově nasmlouvaný kód pro screeningové PSA. Vyšetření PSA probíhá v laboratořích, které spolupracují s odesílajícím urologem, praktickým lékařem či jiným lékařem, který je do vyšetřování zapojen a který se předem s laboratoří dohodne na postupech předávání výsledků. Na žádance o vyšetření by tak měly být uvedeny dvě možnosti pro celkové PSA. Jedno běžné pro diagnostiku a kontrolu terapie a druhé PSA screening. Jako nejefektivnější je doporučena elektronická komunikace, která ale musí být v zabezpečeném systému přenosu dat. Laboratoř upraví své žádanky tak,

aby zde byl vyznačen nový screeningový kód, aby je lékař odlišil od běžného vyšetření PSA. Tento původní výkon má ve své definici doplněnu poznámku, že není určen pro screeningové vyšetření. Se zavedením pilotního vyšetřování PSA v rámci časného odhalení rakoviny prostaty je spojeno i omezení indikace pro free PSA a proPSA, aby se zabránilo jejich využití k tzv. šedému screeningu, který může naopak vést k nižší účinnosti a bezpečnosti celého procesu. O omezení indikace celkového PSA se vedla dlouhá a obtížná odborná debata, která po počátečním omezení indikace vedla v polovině března k opětovnému uvolnění pro všechny odbornosti. Vzhledem k tomu, že ČSKB postupně přepracovává registrační listy pro výkony, které jsou zatím pod odborností 815 (nukleární medicína) tak, aby byly vedeny pod odborností 801 (klinická biochemie), je v procesu schvalování nový registrační list pro PSA, který bude platný od ledna 2025 a pokud bude mít nějaké omezené indikace, bude potřeba jasně nastavit pravidla, kdy je možné ho využít bez omezení a zároveň bude nastaven postup, jak pracovat s nalezenou pozitivitou. Na tomto doporučení pracuje odborná urologická společnost.

Podrobný návod byl publikován v KBM 4/2023: https://casopiskbm.cz/wp-content/uploads/KBM/42023/obsah_42023/KBM_4_2023_8.pdf